

آموزش الکترونیکی در دانشگاه فرهنگیان چالش ها و راهکارها

دانشگاه فرهنگیان
مدیریت امور پردیس های استان یزد

عنوان پژوهش

بررسی تاثیر طراحی فعالیت ها و تکالیف یادگیری عملکردی در محیط LMS بر یادگیری اثربخش دانشجو معلمان از دیدگاه اساتید و دانشجو معلمان پردیس زینبیه شهرستان پیشوا

پژوهشگران

عبدالرضا شیرکوند ، ناصر شیرکوند ، ملیحه شه دوست ، پرند شیرکوند

اردیبهشت ماه ۱۴۰۱

دانشگاه فرهنگیان
مدیریت امور پردیس های استان بیزد

آموزش الکترونیکی در دانشگاه فرهنگیان چالش ها و راهکارها

مقدمه پژوهش

آموزش مجازی ابزاری سودمند برای بهبود کیفیت یاددهی و یادگیری و رویکردی خلاقانه برای انتقال آموزش است، که دانش، مهارت ها و دیگر توانایی های اجرایی یادگیرنده را بهبود می بخشد و با هدف آسان سازی فرایند آموزش، برای تمام افراد جامعه و یکنواخت سازی محیط های آموزشی در طی دوره تحصیلی، روندی رو به پیشرفت دارد. آنچه بنیاد لازم برای تاسیس دانشگاه فرهنگیان را فراهم آورده، هدف عملیاتی ۳۳ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است. مسلماً یکی از شایستگی های معلم حرفه ای، توانایی بهره گیری از فناوری های نوین و سیستم های هوشمند است که در برنامه راهبردی دانشگاه فرهنگیان، در افق چشم انداز ۱۴۰۴ نیز در زیرمجموعه اهداف کلان (شماره ۳) ذکر شده و راه اندازی سامانه (LMS)، در حوزه هوشمندسازی، به منظور دستیابی به این هدف بوده و از آن برای معرفی و کاربرد آموزش مجازی، برگزاری انواع واحدهای درسی رسمی و غیررسمی از سال ۱۳۹۴ تاکنون استفاده شده است. ضرورت انجام این پژوهش از آن جا نشات می گیرد که در این سامانه امکان برگزاری کلاس های صوتی، تصویری و بارگذاری منابع درسی و امکان دسترسی به آن در طول نیمسال تحصیلی وجود دارد و امکان برگزاری نظرسنجی های مختلف و بازخوردهای عمومی، تالار اعلانات و گفتگو به منظور ارتباط و تبادل نظر بین دانشجویان و اساتید این ظرفیت را ایجاد نموده که بتوان از آن جهت حل مساله اصلی این پژوهش بهره برداری نمود.

دانشگاه فرهنگیان
مدیریت امور پردیس های استان یزد

آموزش الکترونیکی در دانشگاه فرهنگیان

چالش ها و راهکارها

پیشینه داخلی

- **آذری (۱۳۹۹)** تصحیح و نمره دهی آزمون های تستی و کوتاه پاسخ ، به صورت خودکار انجام می گیرد و انتظار و اضطراب دانشجو به حداقل می رسد .
- **صفری و همکاران (۱۳۹۸)** آسیب های محیط آموزشی (LMS) شامل : به کار بردن راهبرد های آموزشی نخ نم اشده توسط اساتید و عدم مسئولیت پذیری اساتید و کاهش انگیزه تحصیلی دانشجویان .
- **نوریان فر و ناصری (۱۳۹۴)** (LMS) فرایند آموزش را در محیطی با نشاط شکل داده و سرعت بخشی مناسبی همراه با یادگیری موثر ایجاد نماید .
- **جهانیان و اعتبار (۱۳۹۱)** بیش از ۹۰ درصد دانشجویان، از یادگیری به طریق آموزش در سامانه (LMS) به علت این که مشکلات و محدودیت های شرکت در کلاس های حضوری را ندارد و دسترسی به منابع و امکانات مراکز آموزش آسان تر است ، راضی هستند .

پیشینه خارجی

- **آرکوفول و آبایدو (۲۰۱۵)** این شکل آموزش مکملی برای کلاس های درس سنتی و یا آموزش برخط و یا تلفیقی از هر دو نوع بوده و باعث بهتر شدن آموزش می گردد .
- **رادوویچ مارکویچ (۲۰۱۰)** افزایش تعداد دانشجویان همراه با کیفیت آموزشی مناسب تر، افزایش میزان تعامل بین استاد و دانشجو، ارائه آسان تر منابع درسی، انطباق پذیری و انعطاف بالای دانشجو با شیوه آموزش مجازی از محاسن این شکل از آموزش می دانند .
- **آلن دومورت (۲۰۰۰)** روش آموزش مجازی می تواند به حفظ و بهبود کیفیت آموزش منجر و کنترل هزینه و افزایش بازدهی شود .

آموزش الکترونیکی در دانشگاه فرهنگیان چالش ها و راهکارها

دانشگاه فرهنگیان
مدیریت امور پردیس های استان یزد

مبانی نظری پژوهش

نظام آموزشی که با آغاز استفاده از اینترنت به وجود آمده ، پیوسته رو به گسترش است و همراه با تکامل فناوری های اینترنتی، پیشرفته تر می شود . در دهه اخیر، آموزش مجازی، ظرفیت های فراوانی را به منظور ایجاد محیط یادگیری مطلوب و کیفی ، خلق نموده است . پیشرفت در فناوری اطلاعات و ارتباطات ، از جمله گسترش روزافزون رسانه های چند منظوره بی سیمی، اینترنت پرسرعت و محیط های تحت شبکه ، تغییر بنیادین در امر آموزش را ممکن کرده است (داتون : لودر، ۱۳۸۸ : ۳۰) . بسیاری از طرفداران مجازی سازی بر این باورند که فناوری های اطلاعات و ارتباطات (ICT) و چندرسانگی، دارای پتانسیل لازم برای تغییر فرایند یادگیری و فضای نهادی که یادگیری در آن رخ می دهد ، هستند . این نوع استفاده از فناوری دیجیتالی در آموزش، مشابه تغییر در مدیریت و سامان دهی ارائه خدمات است که در سایر محیط های دولتی نیز رخ داده است (داتون : لودر، ۱۳۸۸ : ۳۷۸) .

آموزش الکترونیکی در دانشگاه فرهنگیان چالش ها و راهکارها

دانشگاه فرهنگیان
مدیریت امور پردیس های استان یزد

مبانی نظری پژوهش

بر همین اساس نظام های آموزشی برخط، برای استفاده کنندگان، منافی را در سرتاسر دنیا فراهم کرده است. **این مزایا عبارتند از:** افزایش امکان دستیابی به اطلاعات، انتقال بهتر محتوا، محتوای استاندارد شده، مسئولیت پذیری، امکان دستیابی در زمان نیاز، قابلیت تنظیم با سرعت یادگیری هر فرد، تعامل پذیری، اعتماد به نفس و رضایت مندی (بهوسیری، ۲۰۱۱: ۸۴۳). در همین راستا لیاو و همکاران (۲۰۱۰) در تحقیق خود بر اساس رویکرد تئوری فعالیت نشان داده اند که آموزش مجازی با موبایل، به عنوان وسیله ای برای بهبود مدیریت دانش فردی، مورد پذیرش قرار گرفته است. آن ها استدلال کردند که مولفه هایی چون افزایش رضایت مندی یادگیرنده، ترغیب به استقلال یادگیرنده و غنی سازی فعالیت های تعاملی و ارتباطی، تاثیر مثبت زیادی بر پذیرش نظام های آموزش مجازی با موبایل دارند (ماریناکو، گیوم پا سوگلو، ۲۰۱۵: ۱۸۱).

آموزش الکترونیکی در دانشگاه فرهنگیان چالش ها و راهکارها

دانشگاه فرهنگیان
مدیریت امور پردیس های استان یزد

مبانی نظری پژوهش

پر واضح است که اگر یک سیستم آموزش مجازی ، به اندازه کافی کاربردی نباشد ، سدی در راه آموزش دانشجو می شود ؛ زیرا معمولاً یک دانشجو، بیشتر از زمانی که برای آموختن محتوا می گذارد ، نباید صرف آموختن شیوه کار با نرم افزار کند . اگر درگیری برای نحوه کاربرد نرم افزار، بیش از حد متعارف، دشوار و کند و ناخوشایند باشد ، آموزنده خسته می شود و کار را رها و از نرم افزار صرف نظر می کند (آردیتو و همکاران، 2005 :۲۷۱) .

دانشگاه فرهنگیان
مدیریت امور پردیس های استان یزد

آموزش الکترونیکی در دانشگاه فرهنگیان

چالش ها و راهکارها

یافته های پژوهش

جدول شماره ی ۱. آزمون فرضیات ۱- ۷ پژوهش

متغیرها			یادگیری اثربخش دانشجو معلمان		
تبدیل متن کتاب درسی به نقشه مفهومی			میانگین	مقدار t	Sig
			۳/۶۵	۱۱/۷۱۹	۰/۰۰۰
طراحی آزمایش از مفاهیم انتزاعی درس			۳/۷۸	۱۳/۳۸۷	۰/۰۰۰
تحلیل فایل صوتی تجارب زیسته معلمان			۳/۴۵	۱۰/۷۱۶	۰/۰۰۰
درس کاوی تدریس های مدرسه تلوزیونی ایران			۳/۹۱	۱۵/۳۸۱	۰/۰۰۰
انجام ارزشیابی کتبی توسط چت باکس			۳/۳۹	۸/۳۹۷	۰/۰۰۰
به اشتراک گذاشتن و چرخش تولیدات علمی			۳/۵۸	۱۲/۱۸۳	۰/۰۰۰
طرح سوالات عملکردی در گفت و گوی آنلاین			۳/۳۷	۹/۲۶۷	۰/۰۰۰

آموزش الکترونیکی در دانشگاه فرهنگیان

چالش ها و راهکارها

دانشگاه فرهنگیان
مدیریت امور پردیس های استان یزد

یافته های پژوهش

جدول شماره ۲. آزمون فریدمن جهت رتبه بندی شیوه های مختلف طراحی فعالیت ها و تکالیف یادگیری عملکردی در محیط LMS ، از لحاظ تاثیر بر یادگیری اثربخش دانشجو معلمان

ردیف	مؤلفه	رتبه	فریدمن	df	sig
۱	درس کاوی تدریس های مدرسه تلوزیونی ایران	۱۴/۳۲	۱۰۵/۱۶۷	۶	۰/۰۰۰
۲	طراحی آزمایش از مفاهیم انتزاعی درس	۱۳/۹۷			
۳	به اشتراک گذاشتن و چرخش تولیدات علمی	۱۱/۳۶			
۴	تبدیل متن کتاب درسی به نقشه مفهومی	۱۰/۸۸			
۵	تحلیل فایل صوتی تجارب زیسته معلمان	۱۰/۴۱			
۶	طرح سوالات عملکردی در گفت و گوی آنلاین	۹/۶۷			
۷	انجام ارزشیابی کتبی توسط چت باکس	۸/۴۳			

دانشگاه فرهنگیان
مدیریت امور پردیس های استان یزد

آموزش الکترونیکی در دانشگاه فرهنگیان

چالش ها و راهکارها

یافته های پژوهش

جدول شماره ی ۳ . تاثیر رشته تحصیلی اساتید و دانشجو معلمان بر دیدگاه آنان

ردیف	مؤلفه ها	R	sig
۱	طراحی آزمایش از مفاهیم انتزاعی درس	-۰/۰۶۱	۰/۲۵۶
۲	طرح سوالات عملکردی در گفت و گوی آنلاین	-۰/۰۴۳	۰/۱۸۷
۳	به اشتراک گذاشتن و چرخش تولیدات علمی	۰/۰۳۷	۰/۲۰۴
۴	تحلیل فایل صوتی تجارب زیسته معلمان	-۰/۰۶۱	۰/۳۸۹
۵	انجام ارزشیابی کتبی توسط چت باکس	-۰/۰۱۲۱	۰/۰۸۹
۶	درس کاوی تدریس های مدرسه تلویزیونی ایران	-۰/۰۶۸	۰/۳۳۹
۷	تبدیل متن کتاب درسی به نقشه مفهومی	-۰/۰۸۷	۰/۲۱۹
	مجموع	-۰/۰۴۵	۰/۵۲۷

دانشگاه فرهنگیان
مدیریت امور پردیس های استان یزد

آموزش الکترونیکی در دانشگاه فرهنگیان چالش ها و راهکارها

نتیجه گیری

سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان ، امکانات مناسبی برای برگزاری جلسات آنلاین صوتی و تصویری و طراحی انواع تکالیف، نظرسنجی ها، آزمون ها، تالارهای گفت و گو و گروه بندی کلاسی ایجاد کرده که با بهره مندی از امکانات محیط (LMS)، می توان برای اجرای یک کلاس درسی تلفیقی ، به اشتراک گذاشتن فایل ها استفاده نمود . همچنین امکان انجام گفت و گوی آنلاین، اطلاع رسانی سریع اخبار، برگزاری کلاس مجازی زنده ، ضبط و تدوین کلاس های درس به صورت مالتی مدیا ، امکان دستیابی به منابع درسی و سرفصل ها و فعالیت های هفتگی و حتی در صورت عدم حضور در کلاس از روند مطالب درسی و تکالیف آگاه می شود و ضمن مشخص کردن آخرین مهلت بارگذاری برای ارائه هر تکلیف، باعث می شود دانشجویان با مرور در انجام کارهای محوله، خود را مکلف به رعایت نظم و انجام کارها می بینند و **باز گذاشتن دست استاد برای طراحی طیف متنوعی از فعالیت ها و تکالیف یادگیری** ، از نوآوری ها و قابلیت های (LMS) است . لذا این ظرفیت ها و قابلیت ها کمک بسیار زیادی به طراحی فعالیت ها و تکالیف یادگیری عملکردی دروس مختلف نموده و آموز دروس مختلف را کیفی تر نموده تا منجر به یادگیری اثربخش و تمام عیار دانشجو معلمان در آن مبحث درسی گردد .

آموزش الکترونیک در دانشگاه فرهنگیان

چالش‌ها و راهکارها

دانشگاه فرهنگیان
مدیریت امور پردیس‌ها و استان یزد

پیشنهادهای و راهکارهای پژوهش

- ۱- برگزاری **کارگاه‌های آموزشی** در دانشگاه فرهنگیان به منظور ارتقای سطح عملکردی اساتید
- ۲- تعریف دوره آموزش کار با سامانه (LMS)، به **عنوان یک واحد درسی انتخابی** برای دانشجو معلمان .
- ۳- برگزاری **همایش ارایه تجارب زیسته** اساتید و دانشجو معلمان در محیط (LMS) به منظور تجربه گردانی و آشنایی با ظرفیت‌های این سامانه جهت طراحی فعالیت‌ها و تکالیف یادگیری .
- ۴- استفاده از **پوشه کار الکترونیکی** برای سامان دادن شواهد آشکارساز الکترونیکی از یادگیری دانشجو معلمان و همچنین کیفیت درگیری دانش‌آموزان.
- ۵- تأکید و استفاده بیشتر از **بازخوردهای صوتی** به جای بازخوردهای متنی .
- ۶- استفاده از **همسال سنجی و خودسنجی** دانشجو معلمان با توجه به منطق و فلسفه وجودی آن "همان مسئولیت‌پذیری نسبت به یادگیری خود و دیگران."
- ۷- **طراحی فعالیت‌ها و تکالیف یادگیری** و حتی پرسش‌ها و آزمون‌ها به گونه‌ای که **سطح درگیری** را افزایش و دانشجو معلمان را وادار به تولید پاسخ از روی تفکر و تأمل نماید .
- ۸- انجام **تحقیقات بیشتر** در خصوص بررسی تاثیر طراحی فعالیت‌ها و تکالیف یادگیری عملکردی بر یادگیری اثر بخش دانشجو معلمان در دروس مختلف در سامانه (LMS) .

منابع اصلی پژوهش

- ۱- آذری ، روشنگر (۱۳۹۹) سامانه یادگیری الکترونیکی (LMS) دانشگاه فرهنگیان ، بررسی مزایا و معایب بر اساس تجربیات استادکاربر، پویش در آموزش علوم تربیتی و مشاوره (۱۹۹۴-۱۳۹۹) ، پاییز و زمستان ۱۳۹۹ ، دوره (۶) .
- ۲- جهانیان ، رمضان و اعتبار ، شکوفه (۱۳۹۱) ارزیابی وضعیت آموزش مجازی در مراکز آموزش الکترونیکی دانشگاه های تهران از دیدگاه دانشجویان فن آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی ، (۴)۲، ۵۳-۶۵ .
- ۳- داتون، اچ . وی .لودر، بی.، دی(۱۳۸۸) دانشگاه مجازی؛ رسانه های جدید و نهادهای یادگیری و آموزش عالی ، مجموعه مقالات ، ترجمه علیرضا باروتی اردستانی و همکاران، تهران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی .
- ۴- صفری، اکرم و محمدی نیا، رقیه و مطلبی، مریم و علی نوری، غزاله (۱۳۹۸) آسیب شناسی محیط آموزشی دانشگاه فرهنگیان بر یادگیری (مطالعه موردی - پردیس نسیمه) ، پنجمین همایش بین المللی مدیریت ، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار ، تهران .
- ۵- میرزایی ، علیرضا و شعبانی نیا ، فریدون (۱۳۹۲) مروری بر سیستم های نوین آموزش الکترونیکی ، مجله بین رشته ای آموزش مجازی در علوم پزشکی ، (۲)۴ ، ۶۲- ۷۴ .
- ۶- نوریان فر، صیدکرم و ناصری، دلبر (۱۳۹۴) تاثیر محیط های یادگیری مجازی در تقویت یادگیری فراگیران ، سومین همایش ملی مدرسه فردا ، چالوس .

سپاس از حسن توجه شما
در پناه خداوند سبحان باشید

